

ΛΕΥΚΟΣ ΠΥΡΓΟΣ

THE WHITE TOWER

□ Ο κυκλικός «Λευκός Πύργος» της Θεσσαλονίκης έχει το ίδιο σχήμα και παραλήψεις αναλογίες με τον «Μαύρο Πύργο», γνωστό έργο του αρχιτέκτονα Σινάν, ο οποίος υψώνεται στο «Κάστρο της Ρούμελης», στην Κωνσταντινούπολη. Αντίθετα, όμως προς τον «Μαύρο Πύργο» (Καρά Κουλέ), η ονομασία «Λευκός Πύργος» είναι νεότερη. Μέχρι το 1883 απαντά η ονομασία «Πύργος του Αίματος», ενώ μέχρι την επόμενη δεκαετία χρησιμοποιούταν ως φυλακή με εκατοντάδες κρατούμενους. Στις πρώτες επαγγελματικές φωτογραφίες της Θεσσαλονίκης – που πραγματοποιήθηκαν γύρω στα 1890 για λογαριασμό του σουλτάνου Αμπντούλ Χαμίτ – ο Λευκός Πύργος δεν έχει καμία προνομιακή μεταχείριση και φωτογραφίζεται μόνον συμπτωματικά. Αλλά στις προδρομικές χρωμολιθογραφικές καρτποστάλ που εκτυπώνονται στη Γερμανία ή την Αυστρία στα 1896 και 1897, καταλαμβάνει εξέχουσα θέση ανάμεσα στα μνημεία που επιλέγουν οι εκδότες της Θεσσαλονίκης.

Ο πύργος περιβαλλόταν από περιτείχιση που είχε οκταγωνικό σχήμα με χαμηλό ύψος (περίπου πέντε μέτρα). Σε τρεις από τις αιχμές του περιτειχίσματος υπήρχαν ισόριθμοι οκταγωνικοί πυργίσκοι, ενώ ένας τέταρτος και μεγαλύτερος πυργίσκος υπήρχε μέσα στον περίβολο. Το περιτείχιση κατεδαφίστηκε το 1911. Ο πύργος κηρύχθηκε εθνικό αρχαιολογικό μνημείο στις 23.8.1913. Οι 12 φωτογραφίες της ενότητας αυτής καλύπτουν την περίοδο 1907-1970, ταυτίζονται δηλαδή με τη χρονική περίοδο κατά την οποία ο πύργος μεταβλήθηκε από «μνημείο» (όπως πολλά άλλα) σε σήμα κατατεθέν της Θεσσαλονίκης.

■ The circular "White Tower" of Thessaloniki has the same shape and similar proportions with the "Black Tower", the famous work of the architect Sinan, standing at the "Castle of Roumeli", in Constantinople. Yet, contrary to the "Black Tower" (Kara Koule), the name "White Tower" is more recent. Until 1883, it was known as "Blood Tower", while until the decade that followed it had been used as a jail, where hundreds of prisoners were held. In the first professional photographs of Thessaloniki – which the Sultan Abdul Hamid had them taken around 1890 – the White Tower is not treated with any preference, being shot only occasionally. However, on the first chromolithographic postcards printed in Germany or Austria in 1896 and 1897, it occupies a prominent position among the monuments chosen by the publishers of Thessaloniki.

The tower was surrounded with octagonal low walls (about five meters in height). On three of the peaks of this wall, there were an equal number of octagonal turrets, while a fourth and bigger one stood within the ring. This wall was demolished in 1911. The tower was declared a national archeological monument on the 23.8.1913. The 12 photographs of this unit cover the period during 1907-1970, i.e. they coincide with the period during which the tower was transformed from a "monument" (as many others) into the landmark of Thessaloniki.

Débarcadère de la Tour Blanche

□ Ο Λευκός Πύργος και η ξύλινη αποβάθρα του, 1907

Ο χώρος γύρω από τον πύργο διαμορφώθηκε στις αρχές του εικοστού αιώνα. Το 1907 οικοδομήθηκε ξύλινη αποβάθρα, προκειμένου να εξυπηρετήσει τη ναυσιπλοΐα του Θερμαϊκού Κόλπου. Η χρήση αυτή μας επιτρέπει να αντιληφθούμε τη σκοπιμότητα της αψίδας και της περίφραξης, που απέκλειε την αποβάθρα από το χώρο της προκυμαίας. Αν και η εταιρεία ναυσιπλοΐας Θερμαϊκού πτώχευσε γρήγορα, η αποβάθρα διατηρήθηκε για μερικές δεκαετίες. Στο βάθος, μέσα από την αψίδα, φαίνεται η οδός Εθνικής Αμύνης.

Débarcadère de la Tour Blanche

■ The White Tower with its wooden dock, 1907

The area around the tower was landscaped in early 20th century. In 1907, the wooden dock was constructed in order to serve the navigation within Thermaikos Gulf. This usage explains the utility of both the arch and the fencing, which separated the dock from the quay. Although the shipping company of Thermaikos soon went bankrupt, the dock was maintained for some decades. In the background, through the arch, Ethnikis Amynis Street appears.

Souvenir de Salonique - Fontaine Hamidie

□ Το άνω μέρος της οδού Εθνικής Αμύνης και το σιντριβάνι (στη σημερινή πλατεία Σιντριβανίου), 1908

Η εικόνα προέρχεται από καρτποστάλ των Matarasso, Saragoussi & Roussou, που εκδόθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1908. Ο απεικονιζόμενος ηλεκτρικός τροχιόδρομος αποτελούσε πρόσφατο απόκτημα της Θεσσαλονίκης, δεδομένου ότι το έτος εκείνο οι ιπποκίνητοι τροχιόδρομοι αντικαταστάθηκαν με ηλεκτροκίνητους.

Η οδός Εθνικής Αμύνης (Χαμιντιέ) άρχισε να κατασκευάζεται το 1889, σε έδαφος που παλαιότερα ανήκε σε θρησκευτικά ιδρύματα αλλά είχε περιέλθει στο αυτοκρατορικό ταμείο. Το σιντριβάνι ανεγέρθηκε την ίδια εποχή από το σουλτάνο Χαμίντ. Σύμφωνα με τον απολογισμό του βιλαετίου Θεσσαλονίκης, η υδροδότησή του θα γινόταν από τοπική υπόγεια ροή και, σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό, το ύψος του θα ήταν οκτώ μέτρα (δεν έφτασε ούτε τα μισά). Το κόστος του, που προϋπολογίσθηκε σε 600 λίρες, θα χρεωνόταν στο «προσωπικό ταμείο του Σουλτάνου, όπως και άλλες ευλογημένες φιλανθρωπίες της Α.Μ.».

Souvenir de Salonique - Fontaine Hamidie

■ The upper part of Ethnikis Amynis Street and the fountain (in the present Sintrivaniou Square), 1908

The photograph is part of a postcard by Matarasso, Saragoussi & Roussou, published in Thessaloniki in 1908. The represented electric tram was a comparatively recent feature of Thessaloniki, since in that year the horse drawn trams were replaced by electric ones.

The construction of Ethnikis Amynis Street (Hamidie) started in 1889, on land formerly belonging to religious institutes and then came to the imperial fund. The fountain was constructed during the same period by Sultan Hamid. According to the report of the vilaieti (county) of Thessaloniki, a local underground stream would supply it with water and, according to the initial plan, it would be eight meters in height (finally, it was less than the half). The budget was 600 liras; while it would burden the "Sultan's personal fund, as well as other blessed charities of His Majesty".

Άφιξη του Βενιζέλου. Τελευταίες προετοιμασίες για τη διακόσμηση των δρόμων πριν από την παρέλαση

□ Αναμονή για την έλευση του Ελευθερίου Βενιζέλου στην πλατεία του Λευκού Πύργου, 25.1.1913

Η πρώτη φορά που ο Ελευθέριος Βενιζέλος επισκέφτηκε την απελευθερωμένη από τον ελληνικό στρατό Θεσσαλονίκη ήταν κατά την επιστροφή του από τη συνδιάσκεψη του Λονδίνου, τον Ιανουάριο του 1913. Σύμφωνα με την εφημερίδα «Νέα Αλήθεια» (26.1.1913): «πολύ προ της μεσημβρίας ακόμη το πλήθος ήρχισε συγκεντρώνον εις την προ του Λευκού Πύργου πλατείαν, όπου επίσης προσήλθον τα μέλη πασών των συντεχνιών, οι εμποροϋπάλληλοι (...) και πλήθος πολύ, ούτως ώστε η συγκέντρωσις κατέστη πολυπληθής».

Ο Ε. Βενιζέλος έφτασε στις 3 το απόγευμα στο σιδηροδρομικό σταθμό. Στη φωτογραφία, ο κόσμος έχει στραμμένο το βλέμμα προς το άνω μέρος της οδού Εθνικής Αμύνης, περιμένοντας ότι ο πρωθυπουργός θα διέσχισε την Εγνατία (όπου επίσης τον περίμεναν πολλοί), θα κατέβαινε την Εθνικής Αμύνης και θα συνέχιζε προς τη λεωφόρο των Εξοχών για να επισκεφτεί το προσωρινό ανάκτορο (στη σημερινή στάση Γεωργίου). Όμως ο Βενιζέλος πήγε απευθείας –μέσω της οδού Κουντουριώτου– στο παραλιακό ξενοδοχείο «Σπλιέντιπ» για να αναπαυτεί. «Ούτως, οι χιλιάδες του κόσμου (...) έμειναν με την απογοήτευσιν».

Venizelos's arrival. The last preparations for the decoration of the streets before the parade

■ Waiting for Eleftherios Venizelos's arrival at the White Tower Square, 25.1.1913

The first time Eleftherios Venizelos visited the liberated – by the Greek Army – city of Thessaloniki was during his return from the London Conference, in January 1913. According to the newspaper "Nea Alithia" (26.1.1913): "long before noon, the crowd started gathering at the White Tower Square, where members of all crafts also swarm, along with the shop assistants (...) and much crowd; Thus, a great number of people was gathered".

Eleftherios Venizelos arrived at 3 o'clock in the afternoon at the railway station. In the photograph, the crowd is looking at the upper part of Ethnikis Amynis Street, expecting the Prime Minister to cross Egnatia Street (where also a big crowd was waiting for him); he would walk down Ethnikis Amynis Street towards the Exohon Avenue in order to visit the temporary palace (at the current "Gheorgiou" bus station). However, Venizelos went directly – via Kountourioti Street – to the "Splendid" Hotel, by the seaside, in order to have some rest. "Thus, thousand of people (...) were disappointed".

Συγκέντρωση διαμαρτυρίας

□ Συγκέντρωση στον Κήπο του Λευκού Πύργου, 1916

Ο κήπος αυτός βρισκόταν ανάμεσα στον πύργο και το σημερινό Βασιλικό Θέατρο. Η παρουσία άγγλων και γάλλων αξιωματικών καθιστά βέβαιη τη χρονολόγησή στην περίοδο του πρώτου παγκοσμίου πολέμου. Οι συγκεντρώσεις που γνωρίζουμε από την εποχή εκείνη (δεν επιτράπηκαν πολλές) συνδέονται με την εξέλιξη του εθνικού διχασμού. Πιθανή περίπτωση είναι η συγκέντρωση του Συλλόγου Φιλελευθέρων, στις 17.4.1916, με ομιλητή τον Δημήτριο Δίγκα. Δεν αποκλείεται, όμως, να πρόκειται για τη συγκέντρωση διαμαρτυρίας της 8ης Αυγούστου 1916, από την οποία ξεκίνησε και το Κίνημα της Εθνικής Άμυνας (πάλι με ομιλητή τον Δ. Δίγκα). Και οι δύο ημερομηνίες (με το παλαιό ημερολόγιο) είναι συμβατές με το ψάθινο καπέλο «παναμά», που φορούν οι περισσότεροι από τους εικονιζόμενους. Στην πρώτη περίπτωση, η ομιλία έγινε μέσα στο κυρίως (μη εικονιζόμενο) κτίριο του κήπου. Στη δεύτερη, οι ομιλητές ανέβηκαν επάνω στο εικονιζόμενο περίπτερο της ηλεκτρικής εταιρείας.

Protestation

■ Gathering at the White Tower Garden, 1916

This garden was stretching between the White Tower and the current Royal Theatre. The presence of British and French officers securely dates the photograph during the First World War. The known gatherings of the time known (anyway, only a few were allowed to take place) are related to the course of the "national split". A possible occasion might have been the gathering of the Liberals Association, on 17.4.1916, where Mr. Dimitrios Digas was the speaker. Yet, it is not impossible to be the protestation of 8th August 1916, from which the National Defence Movement started (where Mr. Dimitrios Digas was the speaker, once more). Both these dates (according to the old calendar) are compatible with the "panama" leghorns that most of the men represented wear. In the first case, the speech was held in the main (non-represented) building of the garden; in the second case, the speakers climbed on the represented kiosk of the electric company.

Το μέγαρον του Εθνικού Θεάτρου της πόλεως, προ της πλατείας του Λευκού Πύργου και μιας των κεντρικότερων οδικών αρτηριών της πόλεως, 7.6.1962

The building of the National Theatre of the city, in front of the White Tower Square and on one of the most central roads of the city, 7.6.1962

□ Πλατεία Λευκού Πύργου, 1962

Στα πενήντα χρόνια που ακολούθησαν, η πλατεία μπροστά στον πύργο υπέστη ποικίλες μεταβολές. Μία από αυτές ήταν η κατεδάφιση του συγκροτήματος του ταυτώνυμου κήπου (1958) και η ανέγερση δύο δημοσίων κτιρίων στη συμβολή με την οδό Εθνικής Αμύνης, που καθόρισαν τον αισθητικό χαρακτήρα της περιοχής (στο δεξιό τμήμα της φωτογραφίας): τα κτίρια του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος (1952-1962) και της Λέσχης Φρουράς Θεσσαλονίκης (1952). Η κυκλοφοριακή ρύθμιση της πλατείας, με την υποχρεωτική κυκλική πορεία, επρόκειτο να καταργηθεί μετά από μερικά χρόνια, όταν μονοδρομήθηκαν η οδός Παύλου Μελά (που κατεβαίνει από το άνω αριστερό τμήμα της φωτογραφίας) και η οδός Βασιλέως Γεωργίου (που από την πλατεία Λευκού Πύργου συνεχίζει προς τα ανατολικά). Στο κάτω δεξιό μέρος διακρίνεται η στέγη του Βασιλικού Θεάτρου. Η 7η Ιουνίου 1962 ήταν ημέρα Πέμπτη. Όπως δείχνουν οι σκιές, η λήψη έγινε απογευματινή ώρα. Η κίνηση οχημάτων είναι ελάχιστη στην περιοχή, αλλά αρκετοί πεζοί βρίσκονται μπροστά στον πύργο.

■ The White Tower Square, 1962

In the following half century, the square in front of the tower underwent many changes. One of these changes was the demolition of the homonymous garden (1958) and the construction of two public buildings at the crossroads of Ethnikis Amynis Street, which shaped the aesthetic character of the area (on the right part of the photograph): these are the buildings of the National Theatre of Northern Greece (1952 – 1962) and the Thessaloniki Garrison Service Club (1952). The traffic control around the square, with the compulsory circular direction, was to be revoked a few years later, when Pavlou Mela Street (which runs down the upper left part of the photograph) and Vassileos Gheorgiou Street (which continues eastwards from the White Tower Square) became one way streets. On the lower right part of the photograph, one can distinguish the roof of the Royal Theatre. The 7th June 1962 was Thursday. Judging from the shadows, the shot was taken in the afternoon. The traffic in the area is scarce, yet many pedestrians are in front of the tower.

Συγκοινωνιακός κόμβος της μακεδονικής πρωτεύουσας, με την λεωφόρον Νίκης άγουσαν προς την πλατείαν του Λευκού Πύργου, διερχομένην έμπροσθεν αυτού και διαδράμουςαν ολόκληρον την παραλίαν της πόλεως, 24.10.1962

□ Συμβολή των οδών Βασιλέως Γεωργίου και Δεσπερέ, 1962 (α)

Η λήψη έγινε προς την οδό Βασιλέως Γεωργίου. Η εικόνα ξενίζει τον σημερινό Θεσσαλονικέα, διότι η υποχρεωτική κυκλική πορεία στη δισσαύρωση αυτή έχει καταργηθεί προ ετών, ενώ το κτίριο του Ωδείου (στα δεξιά της εικόνας, με όψη προς το φακό) έχει κατεδαφιστεί, όπως και τα άλλα κτίρια πίσω του. Έτσι, το τοπίο άλλαξε ριζικά. Στα δεξιά του φωτογράφου βρισκόταν το στρατόπεδο Τσιρογιάννη (όπου τώρα ανεγείρεται δημαρχιακό μέγαρο), ενώ στα αριστερά του το κτίριο της ηλεκτρικής εταιρείας (τώρα το χώρο καταλαμβάνει λυόμενο σχολείο). Πιο αριστερά, βρίσκεται η νέα παραλία. Σύμφωνα με τη σημείωση, η λήψη έγινε Τετάρτη μεσημέρι, εργάσιμη ημέρα. Επικρατεί και εδώ η αίσθηση της κενής πόλης.

An interchange of the Macedonian capital, where Nikis Avenue leads to the White Tower Square, passing in front of the tower and running the whole waterfront of the city, 24.10.1962

■ The crossroads of Vassileos Gheorgiou and Despere streets, 1962 (a)

The shot was taken towards Vassileos Gheorgiou Street. This photograph seems awkward to the modern citizen of Thessaloniki, since the compulsory circular direction on this crossroads has been revoked years ago; also, building of the Conservatory (on the right part of the photograph, facing the camera) has been demolished, as well as the other buildings behind it. Thus, the landscape has completely changed. On the photographer's right side, the Tsirogiannis camp was located (where now the new City Hall is being constructed), while on his left there is the building of the electric company (now a prefabricated school has been erected there). Further on the left, there is the new waterfront. According to the annotation, the shot was taken on a working day – Wednesday – noon. Yet, the city gives the impression of being empty as well.

11.1.1962. Κυκλοφοριακός κόμβος

□ Συμβολή των οδών Βασιλέως Γεωργίου και Δεσπερέ, 1962 (β)

Η λήψη έγινε περίπου από το ίδιο σημείο, απεικονίζοντας την ίδια υποχρεωτική κυκλική πορεία, αλλά ο φακός έχει στραφεί προς την οδό Δεσπερέ. Αποκαλύπτει έτσι το κτίριο της ΧΑΝΘ (με το καμπαναριό με τον τρούλο), την οδό Αγγελάκη και τη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης. Στα δεξιά, σε πρώτο πλάνο, το περιτείχισμα του στρατοπέδου Τσιρογιάννη και το «Στρατιωτικό Θέατρο» (έχει κατεδαφιστεί). Ουσιαστικά, ο φωτογράφος έχει συλλάβει στο φακό του την παλαιά πόλη (στους λόφους) και τη δυτική πλευρά της νεότερης πόλης.

11.1.1962. An interchange

■ The crossroads of Vassileos Gheorgiou and Despere streets, 1962 (b)

The shot was taken from about the same spot, representing the same compulsory circular direction; however, the camera has been turned towards Despere Street. Thus, the building of YMCA of Thessaloniki is revealed (with the campanile and the dome), along with Aggelaki Street and the International Trade Fair of Thessaloniki. On the right and in the foreground, there are the fencing of Tsirogiannis camp and the "Military Theatre" (which has been demolished). Actually, the photographer has captured the old city (on the hills) and the western side of the contemporary city with his camera.

Άτιτλη

□ Πλατεία Λευκού Πύργου, περί το 1970

Από την αμφίεση των εικονιζόμενων φαίνεται ότι η λήψη έχει πραγματοποιηθεί καλοκαίρι. Στο δεξιό μέρος της πλατείας γίνονται έργα και έχει μόλις ανανεωθεί ο ασφαλοτάπητας της οδού Βασιλέως Γεωργίου, μπροστά από το Βασιλικό Θέατρο (δεξιά). Έτσι, η μικρή κυκλοφορία διοχετεύεται – με απαγορευτικό σήμα και τροχονόμους – προς την οδό Νικολάου Γερμανού (αριστερά). Το κτίριο του Ωδείου (στο κέντρο και προς τα άνω αριστερά) δεν έχει κατεδαφιστεί ακόμη, ούτε όμως και το πολυώροφο ξενοδοχείο στο βάθος (νυν «Μακεδονία Παλλάς») έχει ολοκληρωθεί. Στην κορυφή του πύργου λειτουργεί αναψυκτήριο. Σε συνδυασμό με τους τύπους των οχημάτων, η λήψη μπορεί να χρονολογηθεί γύρω στα 1970 ή 1971.

Without Title

■ The White Tower Square, around 1970

Judging from the outfits of the people represented, it seems that the shot was taken during summer. At the right part of the square, public works are made, while the blacktop of Vassileos Gheorgiou Street has just been repaved, in front of the Royal Theatre (on the right). Thus, the limited traffic is channelled – by means of a no entry sign and traffic policemen – to Nikolaou Germanou Street (on the left). The building of the Conservatory (in the middle and towards the upper left part of the photograph) has not yet been demolished; neither the multi-storey hotel in the background (the present "Macedonia Palace") has been completed yet. On top of the tower, there is a refreshment stand. Judging from the types of the vehicles, the shot can be dated around 1970 or 1971.

Παρέλασις τμημάτων Β.Ν. προ του Λευκού Πύργου εις Θεσσαλονίκην

□ Ναυτική μπάντα στο Λευκό Πύργο, δεκαετία 1960

Οι μεγάλες ομοιότητες –ακόμη και στη βλάστηση– με την επόμενη φωτογραφία, προσδιορίζουν χρονολογικά τη λήψη. Οι ναυτικές στολές είναι θερινές. Δεν φαίνεται να υπάρχουν παρατηρητές, πράγμα περίεργο για ναυτική παρέλαση, ακόμη και για διέλευση μπάντας, κατά τη δεκαετία του 1960.

A parade of the Navy in front of the White Tower, at Thessaloniki

■ The Navy band at the White Tower, 1960s

The great similarities – even in vegetation – with the following photo, determine the time when this shot was taken. The navy uniforms are summer-weight. There seem to be no spectators, something strange in the case of a navy parade – even for a band procession – during the 1960s.

13 Μαρτίου 1969

□ Λευκός Πύργος, 1969 (;)

Η συνήθης όψη της περιοχής του Λευκού Πύργου στη δεκαετία του 1960. Οι ενδυμασίες (και η παρέα που ψαρεύει στα δεξιά) μαρτυρούν κάπως προγενέστερη χρονολογία και οπωσδήποτε (όλοι φοράνε πουκάμισο) πιο καλοκαιρινό καιρό. Κάτω από τον πύργο είναι συγκεντρωμένοι οι υπαίθριοι φωτογράφοι του. Στη δεκαετία του 1950 είχαν φτάσει τους 17 (στη συγκεκριμένη λήψη απεικονίζονται τέσσερις, αλλά δεν φαίνονταν όσοι είναι μέσα στο πάρκο). Ο περίπατος προς το Λευκό Πύργο ήταν τυπική συνήθεια των Θεσσαλονικέων μέχρι ακόμη τη δεκαετία του 1970. Όπως δείχνει ο όγκος των ιδιωτικών φωτογραφιών που καταλήγουν στα παλαιπωλεία, η φωτογράφιση μπροστά στο Λευκό Πύργο ήταν πολύ συνηθισμένη από την εποχή του μεσοπολέμου μέχρι την κατάργηση των περιπάτων.

13 March 1969

■ The White Tower, 1969 (;)

The usual view of the White Tower area during the 1960s. The outfits (and the men fishing on the right) proclaim an earlier date and of course (they are all wearing shirts) a hot summer weather. Under the tower, the outdoor photographers of the area are gathered. During the 1950s they were 17 (in this photograph four of them are represented, yet those in the park are not shown in the photograph).

Walking towards the White Tower was a typical habit of the citizens of Thessaloniki until the 1970s. As it is evident from the volume of the private photographs ending up to antique shops, taking photographs in front of the White Tower has been a very common habit ever since the interwar period and until walking was abandoned.

Η παρά τον Λευκόν Πύργον πλατεία της πόλεως, πρωτευούσης του Βορείου ελληνικού τμήματος, 1.3.1963

□ Η συμβολή των οδών Παύλου Μελά και Τσιρογιάννη, 1963

Η λήψη έγινε από την κορυφή του Λευκού Πύργου. Η γωνιακή (στα δεξιά) οικοδομή (που αντικατέστησε το 1960 κτίσμα της τουρκοκρατίας) τελειώνει. Δίπλα της, στο ισόγειο, η ταβέρνα «Βλάχος». Στην απέναντι γωνία, το «Καφενείο των κυνηγών». Στο βάθος, ο κινηματογράφος «Ηλύσια» (επί της Παύλου Μελά). Η οδός αυτή σχεδιάστηκε ως μία από τις «διαγωνίους» του νέου πολεοδομικού σχεδίου. Συνέδεσε το Λευκό Πύργο με την Αγία Σοφία (δύο βασικά μνημεία της πόλης) και δημιούργησε μια δυνατότητα κυκλοφοριακής ανακούφισης των παράλληλων προς τη θάλασσα αρτηριών.

The Square located by the White Tower, at the capital city of Northern Greece, 1.3.1963

■ The crossroads of Pavlou Mela and Tsirogianni streets, 1963

The shot has been taken from the top of the White Tower. The block of flats (on the right) on the corner (which replaced, in 1960, a building dated back in the Turkish occupation) is almost finished. By that, on the ground floor, there is the "Vlachos" tavern. On the opposite corner, there is the "Hunters' Café"; in the background, the "Illysia" cinema (on Pavlou Mela Street). This street had been planned as one of the "diagonals" of the urban plan. It connected the White Tower with the temple of Aghia Sophia (two significant monuments of the city) and it helped the traffic of the roads parallel to the sea.

Άτιτλη

□ Η συμβολή των οδών Παύλου Μελά και Τσιρογιάννη, 1963 (;)

Η λήψη είναι σχεδόν ίδια με την προηγούμενη. Αλλά στρέφοντας το φακό περίπου 10 μοίρες προς τα δεξιά του, ο φωτογράφος αποτύπωσε τις οικοδομές απέναντι από το Λευκό Πύργο, με επίκεντρο το καφέ «Ντορέ» (στη γωνία δεξιά). Η οδός Παύλου Μελά διακρίνεται σε μεγαλύτερο βάθος. Η μόνη διαφορά με την προηγούμενη φωτογραφία (εκτός από το άσπρο αυτοκίνητο μπροστά στην ταβέρνα που έχει μετακινηθεί) είναι το μέγεθος του θάμνου, στο αριστερό τμήμα της φωτογραφία. Η διαφορά αυτή προδίδει ότι η λήψη δεν έγινε την ίδια μέρα, αλλά αργότερα.

Without Title

■ The crossroads of Pavlou Mela and Tsirogianni streets, 1963 (;)

The shot is almost the same as the previous one. However, by turning the camera at about 10 degrees to the right, the photographer captured the blocks of flats opposite the White Tower, focusing on the café "Dore" (on the right corner). Pavlou Mela Street is even further in the background. The only difference compared to the previous photograph (apart from the white car in front of the tavern that has been removed) is the size of the bush, on the left part of the photograph. This difference means that the shot has not been taken on the same day, but some time later.

